

הטלת ערובה זמנית על יבוא פרופילי אלומיניום מסין – איך זה קרה ומה עתיד לבוא?

עדכוני לקוחות

ביום 5.5.2025 פורסמה החלטת הממונה על היטלי סחר להטיל ערובה זמנית על יבוא פרופילי אלומיניום מסין לישראל בדמות היטל היצף בשיעור הנע בין 146%-61%. מדובר בצעד דרמטי אשר מעורר הדים בענף הבנייה, הקבלנות והאלומיניום, וזוכה בימים אלו לסיקור תקשורתי נרחב.

החלטה זו התקבלה במסגרת חקירת היצף שנפתחה בעקבות תלונה שהגישו יצרנים מקומיים בתחום פרופילי האלומיניום (אקסטל בע"מ, אלובין תעשיות אלומיניום בע"מ וקליל תעשיות בע"מ), לאור שנמצא על ידי הממונה על היטלי סחר במשרד הכלכלה כי יש יסוד לכך שלכאורה מתקיים יבוא במחירי היצף הגורם לנזק משמעותי לתעשייה המקומית. זהו צעד זמני שנועד למנוע פגיעה בייצור המקומי במדינה עד לסיום החקירה ולהכרעה בשאלה האם יוטל היצף קבוע.

מהו יבוא בהיצף?

יבוא בהיצף (Dumping) מתקיים כאשר מוצר מיובא לישראל במחיר הנמוך מהמחיר שבו אותו מוצר, או מוצר דומה ותחליפי לו, נמכר בשוק המקומי של מדינת היצוא. כלומר, עצם קיומו של מחיר יבוא נמוך אינו מצביע על קיומו של יבוא בהיצף אלא רק בנסיבות שבהן מחיר היבוא נמוך מהמחיר המקובל במדינת הייצור.

לפי חוק היטלי סחר, תשנ"א-1991, ניתן להטיל היצף על טובין מתוצרת יצרן מסוים או שמקורם במדינה מסוימת כאשר מתקיימים שלושה תנאים מצטברים:

- יבוא טובין בהיצף;
- נזק ממשי לענף הייצור המקומי או הסתברות ממשית שייגרם נזק;
- קשר סיבתי בין הייבוא בהיצף לבין הנזק לענף הייצור המקומי.

היטלי היצף נועדו להתמודד עם יבוא שמוזרם לישראל במחירים נמוכים משמעותית ממחירו של המוצר בארץ המקור באופן שפוגע בתעשייה המקומית.

בהיבט התחרותי, כאשר מדובר במחיר שאינו משקף את עלויות הייצור במדינת היצוא, המחיר הנמוך אינו משקף יעילות והוא אינו צפוי להישאר נמוך לאורך זמן. לפיכך, יבוא במחירי היצף עלול להוביל לדחיקת יצרנים מקומיים מהשוק ולפגיעה בתחרות בטווח הארוך.

מנגד, יש גם לזכור כי הטלת היטל היצף במקרים שאינם מתאימים עשויה להפחית את הרסן התחרותי מצד היבוא ובכך

להביא לעליית מחירים ופגיעה בצרכנים. משכך, רשות התחרות נדרשת לעיתים לחוות את דעתה האם הטלת ההיטל תורמת או פוגעת בתחרות, ובמקרים מסוימים אף ממליצה לא להטיל היטל כאשר קיים חשש לפגיעה בתחרות או בציבור.

מהו הליך חקירת היצף?

חקירת היצף נפתחת עם הגשת תלונה על-ידי יצרן מקומי, וכוללת לרוב ניתוח כלכלי מורכב של מחירי היבוא, תנאי השוק, מצב התעשייה המקומית ועוד. יצרנים זרים ויבואנים רשאים להביא את עמדתם בפני הממונה על היטלי סחר וכחלק מהליך החקירה אף נדרשים להשיב על שאלונים תוך צירוף מסמכים תומכים. החקירה נבחנת על ידי הממונה על היטלי סחר, השואב את סמכותו מכוח חוק היטלי סחר, בסיוע צוות כלכלנים המתמחים בתחום.

בהקשר זה יובהר, כי הימנעות מהבאת ראיות והצגת טיעונים מצד צדדים אשר עשויים להיות מושפעים מתוצאות חקירת היצף, מאפשרת לממונה להחליט על בסיס המידע המצוי בפניו באופן שלעיתים עלול שלא לעלות בקנה אחד עם אינטרס היבואן, היצרן הזר או יצרן מקומי. משכך, קיימת חשיבות של ממש בנטילת חלק פעיל בהליך החקירה כבר מראשיתו במטרה לנסות ולהשפיע על תוצאותיו.

מה המשמעות של החלטה על הטלת ערובה זמנית?

הממונה רשאי, להטיל ערובה זמנית שמטרתה למנוע נזק נוסף עד להשלמת החקירה וקבלת החלטה סופית על הטלת היטל קבוע.

הטלת ערובה זמנית מחייבת את היבואן בהפקדת סכום הערובה הזמנית (שנועד לשקף את היקף היטל ההיצף הצפוי, ככל שהמשך הליך החקירה לא ישנה מהחלטתו המקדמית של הממונה) כתנאי לשחרור הטובין נשוא ההיטל משער הנמל. עם תום הליך חקירת ההיצף, ככל שמוטל היטל קבוע – הערובה הזמנית תחולט; וככל שלא יוטל היטל קבוע – הערובה מושבת ליבואן בצירוף ריבית והצמדה.

במקרה הנוכחי, נקבעה ערובה זמנית בגובה של בין 61% - 146% (תלוי בזהות היצרן). משכך, שחרור פרופילי אלומיניום מסין מפיקוח המכס אל השוק בישראל מתייקר ברמה המיידית, מה שעלול להשפיע על מחירי המוצר, זמינותו ואטרקטיביות היבוא. מאחר שמדובר במוצר חיוני לענף הבנייה, ההחלטה מעוררת עניין ציבורי ותקשורתי נרחב.

מה השלב הבא?

עם סיום החקירה, בתום 240 ימים ממועד פתיחתה, על הממונה על היטלי סחר להגיש המלצותיו לוועדה המייעצת לשר הכלכלה. הוועדה, הפועלת על פי חוק, מתכנסת ושומעת את טיעוני הצדדים, בכתב ובעל-פה. לאחר מכן, מגישה הוועדה המייעצת את המלצותיה לשר הכלכלה. ככל ששר הכלכלה מבקש לאשר את הטלת היטל ההיצף, עליו להודיע על כך לשר האוצר – ובאישורו (או אי-התנגדותו) יוטל היטל. יחד עם זאת, היטל היצף קבוע טעון גם את אישור ועדת הכספים של הכנסת. זוהי הזדמנות נוספת לצדדים להשמיע את טענותיהם, וכן להעביר את עמדותיהן של המדינות המעורבות, שכן על ישראל להתחשב בהסכמי הסחר שלה כחלק מהשיקולים להטלת ההיטל.

היטלי היצף – סוגיות תחרותיות וכלכליות מורכבות

היטלי היצף מערבים סוגיות משפטיות וכלכליות שמצויות במפגש שבין דיני סחר בינלאומי, דיני תחרות ומיסוי וכן אספקטים מן המשפט המנהלי – בשל אופי ניהול חקירת ההיצף. כך למשל, יש לבחון:

- האם מחיר היבוא אכן מהווה היצף, בהתחשב בשערי מטבע, הנחות מסחריות ומבני שוק שונים;
- האם הנזק הנטען לתעשייה המקומית נובע מהיבוא או מגורמים אחרים;
- האם יש הצדקה להטלת היטל גם מנקודת מבט של שמירה על רמת התחרות בשוק המקומי.

למשרדנו ניסיון משמעותי בליווי לקוחות בהליכי היצף, הן מצד יצרנים מקומיים הפונים בבקשות להטלת היטלים, והן מצד יבואנים ויצרנים זרים הנדרשים להתמודד עם חקירות ודרישות רגולטוריות מצד הרשויות. במסגרת זו אנו מעניקים ליווי וייצוג בהליכי חקירה בפני הממונה על היטלי סחר, לרבות הגשת פניות מטעם יצרנים מקומיים או הכנת תגובות מטעם גורמים זרים, מסייעים בהיערכות לבקשות מידע ודרישות רגולטוריות, ומעניקים ייעוץ באשר להשלכות הכלכליות של ההיטל וליווי שוטף בתקופת תחולתו.

עדכון זה נועד לספק מידע כללי ותמציתי בלבד. הוא אינו מהווה ניתוח מלא או שלם של הסוגיות הנידונות, אינו מהווה חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי ואין להסתמך עליו.

אנשי קשר

עדי חיה רבן
מגשרת, שותפה

שירין סופר
שותפה